

Titel: Whitfield's notes on various documents by Hjelmslev, [Whitfield] 016-0110

Citation: "Whitfield's notes on various documents by Hjelmslev, [Whitfield] 016-0110", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 172. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_016-shoot-wacc-2014_0146_016_Whitfield_0110_p172_bP171_TB00015/facsimile.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Kilder og textbehandling.

Den her udgivne forelæsning af Rasmus Rask findes som manuskript i Ny kgl. Saml. 4^e 149 f. Den har ikke tidligere været trykt in extenso, og manuskriptet udgør derfor den eneste kilde, der har betydning for textbehandling.

En fri gengivelse med vilkaarlige ændringer og udeladelser foreligger i R. K. RASK, *Samlede tildels forhen utrykte Afhandlinger* udg. af H. K. RASK, II, København 1836, p. 500-504. Denne gengivelse, der er postum, og hvis afvigelser fra manuskriptet ikke har autentisk hjemmel, har haft til formaal at tilsløre arbejdets karakter af forelæsning og af koncept og i stedet at lade det fremtræde som (brudstykke af) en afhandling i færdig form. De i H. K. Rasks gengivelse forekommende varianter kommer derfor ikke i betragtning fra tekstkritisk synspunkt.

Formaalet med textbehandling i nærværende udgave har været, saa nøje som overhovedet muligt at følge manuskriptet, for derved at give nutidslæseren det eneste bevarede, men i sig selv saa karakteristiske billede af Rasks mundtlige foredragsform, samtidig med at der gives et typisk indtryk af den form, hvori Rask affattede sine optegnelser.

Til dette formaal har man ment at maatte bibeholde manuskriptets forkortelser og dets mangler i tegnsætningen og at undgaa enhver normalisering af ortografien. Den eneste afvigelse herfra bestaar i, at forkortelserne i udgaven overalt er markerede med et punktum, hvilket ikke er gennemført i manuskriptet. Ved rettelser i manuskriptet er der ikke taget hensyn til det oprindelig skrevne. Manuskriptet indeholder en meget stor mængde tilføjelser i marginen, som i udgaven er indførte paa deres plads i teksten; hvor saadanne tilføjelser ikke med sikkerhed lader sig henføre til et bestemt textsted, er det dog foretrukket at meddele dem som fodnoter.

Den her givne titel er udgiverens. Manuskriptet bærer ingen overskrift. H. K. Rasks gengivelse har overskriften *Ytringer af Rask angående sin Behandling af Sprogene*. — Den angivne paginering beror paa manuskriptet.

M. h. H. Jeg må bede Dem undskylde en lille Digression i Dag, angående en Sag som vi burde være i det rene med før end vi gå dybere ind i det gamle Sprogs Studium ja næsten før end man selvstændig begynder paa noget Sprogstudium, nl. hvad det egentlig er man vil studere. — Det er af et Stykke i Khs Morgenpost 141 jeg er bleven opmærksom derpå, hvor der efter en absurd Ros siges at jeg kun har givet mig af med det mekaniske i Sprogene og aldrig hævet mig til *Sprogets Filosofi*.

Det mekaniske i et Sprog er 1) *Abc**) — men ikke Lydsystemets Undersøgelse. Dette System er meget mere Spiren, hvoraf det hele frodige Træ er fremvokset, og dets Undersøgelse er Grundvolden for al virkelig Sprogkundskab.

Det mekaniske i et Sprog er Paradigmerne eller Endelserne f. E. Nom. mensa, Gen. mensæ &c. Per Dægn — men ingeni lunde Undersøgelsen af Sprogsystemet og Fremsættelsen deraf i den rette (o: naturlige Form). Dette System er Organismen i Sproget, og Undersøgelsen af det organiske er Sprogets *Fysiologi* eller Sproglærens Filosofi.

Det mekaniske er Reglerne i Syntaksis f. E. Når tvende Substantiva komme [2] tilsammen, og tale om forskellige Ting, skal altid det sættes i Gen. som endes i Danskene på -s og øjer

*) f. E. Drengen der kan kjende alle Bogstaverne.